

61981J0262

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 6 OCTOMBRIE 1982*

**Coditel SA, Compagnie générale pour la diffusion
de la télévision și alții
împotriva
Ciné-Vog Films SA și alții**

(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare,
formulată de Cour de cassation din Regatul Belgiei)

„Drept de autor și drept de distribuție: televiziune prin cablu”

Cauza 262/81

În cauza 262/81,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în aplicarea articolului 177 din Tratatul CEE, de către Cour de cassation din Regatul Belgiei, pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

1. CODITEL SA, COMPAGNIE GÉNÉRALE POUR LA DIFFUSION DE LA TÉLÉVISION, Bruxelles,
2. CODITEL BRABANT SA, Bruxelles,
3. CODITEL LIÈGE SA, COMPAGNIE LIÉGEOISE POUR LA DIFFUSION DE LA TÉLÉVISION, Liège,
4. INTERMIXT, instituție de utilitate publică, Bruxelles,
5. UNION PROFESSIONNELLE DE RADIO ET DE TÉLÉDISTRIBUTION, Schaerbeek,
6. INTER-RÉGIES, asociație intercomunală cooperativă, Saint-Gilles,

recurenți-pârâți

și

1. CINÉ-VOG FILMS SA, Schaerbeek,

---

* Limba de procedură: franceza.

2. CHAMBRE SYNDICALE BELGE DE LA CINÉMATOGRAPHIE, asociație fără scop lucrativ, Saint-Josse-ten-Noode,

3. LES FILMS LA BOÉTIE SA, Paris,

4. SERGE PINON, administrator judiciar al SA Les Films La Boétie, Paris,

5. CHAMBRE SYNDICALE DES PRODUCTEURS ET EXPORTATEURS DE FILMS FRANÇAIS, Paris,

intimați-reclamanți,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor 85 și 86 din tratat,

CURTEA,

compusă din J. Mertens de Wilmars, președinte, G. Bosco, A. Touffait și O. Due, președinți de cameră, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans și U. Everling, judecători,

avocat general: G. Reischl

grefier: H. A. Rühl, administrator principal

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin hotărârea din 3 septembrie 1981, primită la grefa Curții pe 30 septembrie 1981, Cour de cassation din Belgia a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare privind interpretarea articolului 85 cu privire la articolul 36 din tratatul menționat.

2 Această întrebare a fost adresată în cadrul unui litigiu între trei societăți belgiene de televiziune prin cablu, denumite colectiv în continuare societățile Coditel, recurente-pârâte, și o societate belgiană de distribuție cinematografică, SA Ciné-Vog Films, o societate franceză de producție cinematografică, Les Films La Boétie, și alți reprezentanți ai industriei cinematografice, intimați-reclamanți.

3 Acțiunea care a determinat prezentul litigiu urmărea repararea prejudiciului pretins de către Ciné-Vog ca urmare a retransmiterii în Belgia a unei emisiuni a televiziunii germane în cadrul căreia se difuza filmul „Le Boucher”, pentru care Ciné-Vog obținuse din partea Films La Boétie exclusivitatea distribuției în Belgia.

4 Din dosar reiese că societățile Coditel asigură, cu autorizația administrației belgiene, un serviciu de televiziune prin cablu care acoperă o parte a teritoriului belgian. Televizoarele abonaților la acest serviciu sunt legate prin cablu la o antenă centrală care prezintă

caracteristici tehnice speciale care permit captarea emisiunilor belgiene și a anumitor emisiuni străine pe care abonatul nu ar putea să le capteze în orice caz pe o antenă individuală și care îmbunătățesc de asemenea calitatea imaginilor și a sunetului recepționat de abonat.

5 Tribunal de première instance din Bruxelles, sesizat cu cererea în primă instanță, a obligat societățile Coditel la plata de daune-interese către Ciné-Vog. Societățile Coditel au formulat apel împotriva acestei hotărâri, iar Cour d'appel, după ce a declarat că articolul 85 nu se aplică în acest litigiu, a înaintat Curții de Justiție două întrebări care, în esență, ridicau problema dacă articolele 59 și 60 din tratat se opun cedării, limitate pe teritoriul unui stat membru, a unui drept de autor cu privire la un film, dat fiind că o serie de cedări asemănătoare ar putea avea drept rezultat compartimentarea pieței comune din punct de vedere al exercitării activităților economice în domeniul cinematografic.

6 Prin hotărârea din 18 martie 1980 (Recueil p. 881), Curtea a hotărât că:

„Dispozițiile din tratat referitoare la libertatea de a presta servicii nu se opun invocării de către un cesionar al drepturilor de reprezentare a unui film cinematografic într-un stat membru, a dreptului său de a interzice reprezentarea acestui film în acest stat, fără autorizarea sa, prin televiziunea prin cablu, în cazul în care filmul astfel reprezentat este recepționat și transmis după ce a fost difuzat într-un alt stat membru de către un terț, cu consimțământul titularului inițial al dreptului.”

7 În termenul legal de recurs, societățile Coditel au înaintat către Cour de cassation au pronunțat recurs împotriva hotărârii pronunțate de Cour d'appel, susținând, printre altele, faptul că această instanță în mod nelegal ar fi stabilit că articolul 85 din tratat nu se aplică în speță. Au mai susținut, pe de o parte, că articolul 36 nu ar putea restrânge sfera de aplicare a articolului 85 și, pe altă parte, că în cazul în care dreptul de autor ca statut legal se sustrage de la elementele contractuale sau de la practicile concertate avute în vedere la articolul 85, exercitarea acestuia ar putea constitui scopul, mijlocul sau consecința unei înțelegeri și că un contract care cuprinde o licență exclusivă sau cedarea unui drept de autor poate constitui o asemenea înțelegere în sensul articolului 85, nu doar datorită drepturilor și obligațiilor care decurg din clauzele acordului, ci și datorită contextului economic și juridic în care se situează acesta și, în special, datorită existenței eventuale a unor acorduri similare încheiate între aceleași părți sau chiar între terți și datorită efectului cumulativ al unor asemenea acorduri paralele.

8 Cour de cassation a considerat că acest capăt de cerere pune o problemă de interpretare a dreptului comunitar și a înaintat Curții următoarea întrebare:

„Atunci când o societate care deține drepturile de exploatare a unui film cinematografic acordă prin contract unei societăți dintr-un alt stat membru un drept exclusiv de reprezentare a aceluși film în acest stat, pe parcursul unei anumite perioade, contractul poate constitui, datorită drepturilor și obligațiilor pe care le conține și a contextului economic și legal în care se situează, o înțelegere interzisă între întreprinderi prin aplicarea articolului 85 alineatele (1) și (2) din tratat sau aceste dispoziții nu se pot aplica,

fie pentru că dreptul de reprezentare a filmului ar face parte din obiectul specific al dreptului de autor și, prin urmare, articolul 36 din tratat ar împiedica aplicarea articolului 85, fie pentru că dreptul pe care îl invocă cesionarul dreptului de reprezentare rezultă dintr-un statut legal care îi conferă o protecție *erga omnes*, care se sustrage de la elementele contractuale și de la practicile concertate menționate la articolul 85?”

9 Întrebarea adresată urmărește, în special, să situeze în raport cu interdicțiile de la articolul 85 din tratat un contract prin care titularul dreptului de autor asupra unui film acordă un drept de reprezentare exclusivă a acestei opere, pe teritoriul unui stat membru și pentru o anumită perioadă. Se pune în special problema dacă o asemenea cedare s-ar putea sustrage eventual sferei de aplicare a articolului 85 datorită caracterului specific al acestui drept recunoscut prin articolul 36 din tratat sau prin statutul legal național care protejează acest drept.

10 Trebuie remarcat mai întâi faptul că articolul 36 din tratat autorizează interdicțiile sau restricțiile cu privire la schimbul de mărfuri între state membre, în cazul în care acestea sunt justificate în special din motive de protecție a proprietății industriale și comerciale, expresie care include protecția proprietății literare și artistice, inclusiv dreptul de autor, în vreme ce litigiul principal se referă la problema interdicțiilor sau a restrângerii liberei circulații a serviciilor.

11 În această privință, astfel cum a considerat Curtea în hotărârea din 18 martie 1980 (cauza 62/79, Coditel, Recueil p. 881), problemele pe care le implică respectarea dreptului producătorului unui film cinematografic în raport cu cerințele din tratat nu sunt aceleași precum cele care se referă la dreptul de autor pentru operele literare și artistice a căror punere la dispoziția publicului se confundă cu circularea suportului material al operei, precum în cazul cărții sau a discului, în vreme ce filmul intră la categoria operelor literare și artistice puse la dispoziția publicului prin reprezentații care se pot repeta la infinit și a căror comercializare intră sub incidența circulației serviciilor, oricare ar fi modalitatea de difuzare publică, cinematograf sau televiziune.

12 Curtea a constatat de asemenea, în această hotărâre, că, în ceea ce privește titularul dreptului de autor asupra unui film și succesorii acestuia, dreptul de a cere redevențe pentru orice reprezentare a acestui film face parte din funcția esențială a dreptului de autor.

13 Distincția implicită de la articolul 36 între existența unui drept recunoscut de către legislația unui stat membru în materie de protecție a proprietății artistice și intelectuale care nu poate fi afectat de dispozițiile tratatului și exercitarea acestuia care ar putea constitui o restrângere mascată a comerțului între statele membre este valabilă și atunci când acest drept este exercitat în cadrul circulației serviciilor.

14 Tot așa cum nu este exclus ca anumite modalități ale acestei exercitări să se dovedească incompatibile cu dispozițiile articolelor 59 și 60, nu se poate exclude nici ca unele modalități ale exercitării să se dovedească incompatibile cu dispozițiile articolului

85, de vreme ce acestea din urmă ar constitui temeiul unei înțelegeri având ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței comune.

15 Simplul fapt că titularul unui drept de autor asupra unui film a cedat unui singur beneficiar al licenței dreptul exclusiv de a reprezenta acest film pe teritoriul unui stat membru și, prin urmare, de a interzice difuzarea acestuia de către alții, pe parcursul unei anumite perioade, nu este suficient, cu toate acestea, pentru a constata că un asemenea contract trebuie considerat obiectul, mijlocul sau consecința unei înțelegeri interzise prin tratat.

16 În fapt, trăsăturile care caracterizează industria și piețele cinematografice în Comunitate, în special cele referitoare la dublaj sau la subtitrare pentru un public cu expresie culturală diferită, la posibilitățile de emisie la televiziune și la sistemul de finanțare a producției cinematografice în Europa, arată că o licență de reprezentare exclusivă nu poate, prin ea însăși, să împiedice, să restrângă sau să denatureze concurența.

17 Cu toate că dreptul de autor asupra unui film și dreptul de reprezentare a unui film care decurge din dreptul de autor nu intră astfel sub incidența interdicției de la articolul 85, exercitarea acestora poate, cu toate acestea, într-un context economic sau juridic care are un efect de restrângere semnificativă a distribuției filmelor sau de denaturare a concurenței pe piața cinematografică, în raport cu particularitățile acesteia, să intre sub incidența interdicțiilor respective.

18 Dat fiind că nici întrebarea adresată, nici elementele din dosar nu oferă informații în această privință, instanța națională trebuie să efectueze eventual verificările necesare.

19 Prin urmare, trebuie precizat că instanțele naționale trebuie să efectueze eventual aceste verificări și în special să stabilească dacă exercitarea dreptului exclusiv de reprezentare a unui film cinematografic nu creează bariere artificiale și nejustificate în raport cu necesitățile industriei cinematografice sau posibilitatea unor redevențe care depășesc o remunerare corectă a investițiilor realizate sau o exclusivitate cu o durată excesivă în raport cu aceste cerințe și dacă, în mod general, această exercitare într-o anumită zonă geografică nu poate împiedica, restrânge sau denatura concurența în cadrul pieței comune.

20 Prin urmare, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că un contract care acordă un drept exclusiv de reprezentare a unui film pentru o anumită perioadă pe teritoriul unui stat membru de către titularul unui drept de autor asupra acestei opere nu intră sub incidența interdicțiilor prevăzute la articolul 85 din tratat. Instanța națională trebuie după caz, să verifice dacă într-un asemenea caz modalitățile de exercitare a dreptului exclusiv acordat prin acest contract se situează într-un context economic sau legal al cărui obiect sau efect ar fi de a împiedica sau de a restrânge distribuția filmelor sau de a denatura concurența pe piața cinematografică, având în vedere particularitățile acesteia.

Cu privire la cheltuielile de judecată

21 Cheltuielile efectuate de Guvernul Regatului Unit, de Guvernul Republicii Franceze, de Guvernul Regatului Țărilor de Jos și de Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Dat fiind că procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea adresată de către Cour de cassation din Belgia prin hotărârea din 3 septembrie 1981, hotărăște:

Un contract care acordă un drept exclusiv de reprezentare a unui film pentru o anumită perioadă pe teritoriul unui stat membru de către titularul unui drept de autor asupra acestei opere, nu intră sub incidența interdicțiilor prevăzute la articolul 85 din tratat. Instanța națională trebuie, după caz, să verifice dacă într-un asemenea caz modalitățile de exercitare a dreptului exclusiv acordat prin acest contract se situează într-un context economic sau legal al cărui obiect sau efect ar fi de a împiedica sau de a restrânge distribuția filmelor sau de a denatura concurența pe piața cinematografică, având în vedere particularitățile acesteia.

Mertens de Wilmars	Bosco	Touffait	Due	
Pescatore	Mackenzie Stuart	O'Keeffe	Koopmans	Everling

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 6 octombrie 1982.

Grefier
P. Heim

Președinte
J. Mertens de Wilmars